

2

СРПСКО БИОЛОШКО ДРУШТВО
„СТЕВАН ЈАКОВЉЕВИЋ“
КРАГУЈЕВАЦ

ДРУГА КОНФЕРЕНЦИЈА СБД-а „СТЕВАН ЈАКОВЉЕВИЋ“ КРАГУЈЕВАЦ

2 ДРУГА КОНФЕРЕНЦИЈА СРПСКОГ БИОЛОШКОГ ДРУШТВА „СТЕВАН ЈАКОВЉЕВИЋ“ КРАГУЈЕВАЦ

ПРОГРАМ И ИЗВОДИ САОПШТЕЊА

17–19. 09. 2025.
Хотел „Крагујевац“, Крагујевац

ISBN 978-86-905643-5-4

Значај величине семена у процесу оплемењивања крмног боба (*Vicia faba* L.)

Мирјана Петровић¹, Снежана Бабић¹, Владимир Зорнић¹, Јасмина Миленковић¹, Јасмина Радовић¹, Дејан Соколовић¹

¹ Институт за крмно биље Крушевац, Србија
*e-mail: mirjana.petrovic@ikbks.com

Потреба за протеинима биљног порекла на глобалном нивоу је већа од 200 милиона тона. Европа и Азија не задовољавају сопствене потребе и зависне су од увоза протеина. У циљу повећања продукције кроз ефикаснију селекцију, на простору Европе и Кине, реализован је пројекат (EUCLEG – *Breeding forage and grain legumes to increase EU's and China's protein self-sufficiency*) који је за циљ имао испитивање зрених и крмних легуминоза на више локација и више пољопривредних зона како би се почетни материјал тестирао у што већем броју environment-а (година x локација чини један environment). Крмни боб је значајна врста због садржаја протеина у зрелом семену који се креће од 24–30%. Варијабилност семена крмног боба се огледа у различитости величина, боје и облика. Крмни боб (220 генотипова) тестиран је у 9 environment-а (Србија три године, Шпанија, Белгија и Финска по две) по р-гер аугментативном дизајну. У односу на масу семена формиране су четири основне групе: „раусјуга” < 250 mg, „minor” < 500 mg, „equina” 500–800 mg и „major” > 800 mg; у испитиваној колекцији били су заступљени генотипови свих величина као и прелазни типови. Више од 30 особина је анализирано у пољским и лабораторијским условима, а статистички је обрађено 9 (фенолошке, морфолошке и агрономске) и мултиваријационим методама повезане са ботаничким типом. Наши резултати су показали да вредности 9 анализираних особина зависе примарно од типа семена и да је то најзначајнији параметар у процесу селекције ове врсте. Утврђено је да „equina” и „major” тип продукују биљке са већим бројем бочних изданака, и бројним дугим махунама, док су јединке развијене из ситнијих семена високе и захтевају дужи фенолошки развој.

Кључне речи: крмни боб, протеини семена, р-гер дизајн

Захвалница: Овај рад је финансиран од стране Европске Уније, Хоризонт 2020, број уговора 727312 (Пројекат: ¹EUCLEG – *Breeding forage and grain legumes to increase EU's and China's protein self-sufficiency*).